

WINTER

De winter moet nog beginnen als u deze nieuwsbrief ontvangt. Dit jaar verschijnt de brief wat eerder zodat we u op tijd attent kunnen maken op de problemen met uw huisdier rond de feestdagen. Onze huisdieren hebben het meeste last van vuurwerk en vertonen allerlei gedragsveranderingen. Met name de laatste jaren is er veel op dit gebied bereikt. Er zijn diverse mechanismen ontrafeld waardoor we nu beter in staat zijn het gedrag te beïnvloeden. Dit kan tegenwoordig naast medicatie en training met bepaalde stoffen die het gedrag kunnen beïnvloeden. Deze stoffen zijn opgenomen in diëten, stopcontactverdampers, halsbanden of voedingssupplementen. Het vervelende is echter dat deze stoffen niet bij ieder dier dezelfde werking hebben. Uit ervaring blijkt dat wat bij het ene dier werkt nog niet zeker hoeft te werken bij het andere dier. Ik raad u dan ook aan om tijdig te onderzoeken welk preparaat op uw huisdier het beste kalmerende effect heeft. De assistente kan u de verschillende mogelijkheden en hun beste toepassing uitleggen. Door tijdig te beginnen (sommige preparaten hebben enige tijd nodig om effect te hebben) heeft u ruim de tijd voor een alternatief indien nodig. Zorg dat jonge, onervaren dieren geen zaken uit de kerstboom opeten en dat de boom stevig staat, menig pup heeft de kerstboom al voor de Kerst gesloopt! Tijdens de feestdagen wordt er vaak lekker gegeten. Deze feestdis levert gevaarlijke restanten op zoals botjes en rolladenetjes, vooral katten vinden dit laatste erg lekker om op te eten. Deze zaken kunnen zeer schadelijke gevolgen hebben voor de maag en/of darmen. Bij problemen gaan de dieren braken waarbij het braaksel uiteindelijk op diarree kan lijken en ook zo kan ruiken. Als laatste ook hier nogmaals de waarschuwing voor de chocoladevergiftiging, chocolade kan zeer ernstige gevolgen voor uw hond hebben! Indien uw hond chocolade heeft gegeten dient u direct contact met een dierenarts op te nemen. Ook krenten en rozijnen kunnen zeer gevaarlijk zijn dus brood met deze ingrediënten mag u niet aan honden geven!

Enkele zaken die het mannelijk geslachtsapparaat betreffen

Prostaatproblemen; ook bij de hond!

Net als bij de mens, komen ook bij de hond veelvuldig prostaatproblemen voor. Bij 80% van de ongecastrateerde reuen boven de 5 jaar is de prostaat vergroot. Deze goedaardige vergroting gebeurt onder invloed van mannelijke geslachtshormonen (testosteron) en is een natuurlijk (fysiologisch) proces. Het feit dat dit goedaardig is, betekent niet dat de hond er geen last van kan hebben. De prostaat ligt rond de plasbuis diep in de bekkenholte en juist deze positie kan zorgen voor problemen. Bij vergroting van de prostaat krijgt de endeldarm, die boven de prostaat ligt, minder ruimte waardoor de hond moeite kan krijgen met ontlasten. De ontlasting kan dan een 'afgeplatte' vorm krijgen. In ernstige gevallen kan door de grotere buikpers, die nodig is om te ontlasten, zelfs een dambreuk (hernia perinealis) ontstaan. Wijdbeens lopen of zelfs een zwakke achterhand kunnen gevolgen zijn van een prostaatvergroting. Daarnaast kunnen er cysten ontstaan in een vergrote prostaat en is deze gevoeliger voor ontstekingen. De hond met prostaatontsteking kan bloed of ontstekingsmateriaal (pus) uit zijn penis verliezen. Niet te verwarren met een voorhuidontsteking, wat veel voorkomt bij 'intacte' reuen, die daarbij pusdruppels uit de voorhuid verliezen. Dieren met een prostaatontsteking zijn echter vaak ook futloos en kunnen koorts hebben. De

voor een speciale tablettenkuur of een tijdelijke castratie gekozen worden. Helaas komt, net als bij de mens, ook prostaatkanker voor bij de hond. Gelukkig is dit heel zeldzaam.

Een binnenbal; een onzichtbaar probleem

Wanneer bij een dier een teelbal (of beide) niet indaalt in de balzak, maar blijft zitten in de buik of in het lieskanaal, noemen we dit een binnenbal (cryptorche testikel). Op de leeftijd van 2 maanden zouden de beide teelballen moeten zijn afgedaald in de balzak. In zeldzame gevallen kan dat enkele weken later alsnog gebeuren. Bij honden komt dit, afhankelijk van het ras, in 0,8-11% van de gevallen voor. Bij de kater zien we dit veel minder: in slechts 0,7% van de dieren. Een teelbal die niet afgedaald is, ligt in een omgeving met een hogere temperatuur dan een teelbal die op de normale plaats in de balzak zit. Deze hogere temperatuur zorgt ervoor dat de bal minder goed zaad produceert, waardoor de vruchtbaarheid vermindert. Ook kan het resulteren in een verhoogde productie van het mannelijk geslachtshormoon (testosteron), wat bovenmatig seksueel gedrag kan veroorzaken. Hierdoor kan het dier sneller agressief reageren tegen andere mannetjes en (nog) fanatieker achter de dames aangaan. In een cryptorche testikel in de buik kunnen vaker kwaadaardige cellen ontstaan. Daarom wordt in zo'n geval

prostaat kan vaak met rectaal onderzoek gevoeld worden, maar de beste onderzoeksmethode is de benadering met de echo. Er zijn verschillende behandelingen die de prostaatvergroting en de daarmee gepaard gaande problemen effectief bestrijden. Een castratie biedt vaak definitief een oplossing. Als dit niet gewenst is, kan er ook

meestal geadviseerd om de niet-ingedaalde teelbal operatief te verwijderen. Een mannetje met 1 of 2 binnenballen kan wel vruchtbaar zijn. We raden echter sterk af om met mannetjesdieren met binnenballen te fokken, aangezien deze afwijking erfelijk is.

Moderne tijden: klaar terwijl u wacht!

Het is al heel wat jaren geleden dat de TV-serie over James Herriott werd uitgezonden, maar van tijd tot tijd wordt deze populaire serie herhaald. De lotgevallen van deze dierenarts op het Engelse platteland blijven leuk om naar te kijken.

Inmiddels is er heel veel veranderd in de diergeneeskunde. De dierenkliniek gaat steeds meer lijken op een mensenziekenhuis. Er zijn spreekkamers en operatiekamers, er zijn narcoseapparaten en steriele operatiesets, bloeddrukmeters en tandheelkundige instrumenten. Vaak is er ook een laboratorium aanwezig, in meer of minder uitgebreide vorm. Waar u zelf vaak dagen tot soms weken moet wachten op een bloeduitslag gaat dat bij uw huisdier meestal een stuk sneller, afhankelijk van het soort bloedonderzoek wat gedaan moet worden. En dat is fijn, want dat betekent dat een eventueel noodzakelijke behandeling ook snel kan worden gestart.

Nog sneller gaat het als uw dierenarts gebruik maakt van **diagnostische sneltesten**: handige testjes die in 10 minuten een uitslag geven. Ze zijn vergelijkbaar met de bekende thuiszwangerschapstesten. Als er tijdens uw bezoek aan de dierenarts aanleiding is voor nader onderzoek naar bepaalde ziektes, dan kan de dierenarts dit

direct uitvoeren. De sneltesten zijn direct klaar voor gebruik en er is niet veel materiaal voor nodig.

Terwijl u even in de wachtkamer plaatsneemt en de dierenarts vast de volgende patiënt helpt, gaat de assistente aan de slag. Eén of twee druppeltjes bloed (of soms ontlasting) in het venstertje laten vallen, enkele druppeltjes van de bufferoplossing erbij, tien minuten wachten, controleren of het controlestreepje is verschenen en dan heeft u meteen de uitslag. Zo krijgt uw dier meteen de behandeling die nodig is, zonder extra bezoeken, stress en onzekerheid.

Er zijn sneltesten beschikbaar voor verschillende aandoeningen. Fokkers en eigenaren van raskatten kennen de test op **FeLV** en **FIV**, besmettelijke kattenvirussen.

Van alle katten waarmee gefokt wordt of die naar een tentoonstelling gaan moet aangetoond worden dat ze die virussen niet bij zich dragen. Dit kan heel makkelijk worden onderzocht met een **combi-sneltest**. De uitslag van het onderzoek wordt met een speciaal stickertje en de handtekening van de dierenarts genoteerd in het dierenpaspoort.

Zo zijn er ook sneltesten voor het aantonen van infecties met het **Parvovirus** en de **Giardia-parasiet** (veroorzakers van diarree), en voor parasitaire infecties die overgedragen kunnen worden door o.a. teken en bepaalde muggen zoals **Dirofilaria** (hartworm), **Leishmania** en **Ehrlichia**. Verder is er een LH-test waarmee het dek-tijdstip van teefjes kan worden bepaald en een relaxine-test waarmee de eventuele dracht kan worden vastgesteld. De LH-test wordt ook veel gebruikt in asiels om te kijken of binnengebrachte honden en katten gesteriliseerd zijn of niet.

James Herriott kon alleen maar dromen van zulke handige testjes. En hoe leuk het ook is om naar te kijken, gelukkig voor onze huisdieren is zijn tijd inmiddels al lang en breed voorbij!

Het belang van de jaarlijkse gezondheidscontrole

Ondanks dat sommige hondenrassen te kampen hebben met een slechte gezondheid blijft de gemiddelde leeftijd van onze huisdieren bij overlijden stijgen. Zaken als veilige huisvesting, aangeliind uitlaten, 30 km-gebieden, goede voeding en goede diergeneeskundige zorg dragen daar sterk aan bij.

Eén van de belangrijkste factoren is echter de toename van de preventieve zorg. Net zoals bij de mens wordt de prognose in veel gevallen veel beter als de aandoening voorkomen kan worden of in een vroeg stadium aangepakt kan worden.

Helaas is het nog vaak zo dat diereigenaren de dierenarts pas bezoeken als er sprake is van klinische klachten. Regelmatig moet de dierenarts dan constateren dat behandeling te laat komt of dat er sprake zal zijn van blijvende schade.

Het moment bij uitstek om het dier te onderzoeken op mogelijke problemen vormt de jaarlijkse gezondheidscontrole. Indien het dier gezond bevonden wordt kan het ook gevaccineerd worden indien noodzakelijk. De wet uitoefening diergeneeskunde stelt ook dat eerst een goede gezondheid vastgesteld dient te worden voordat een vaccinatie toegepast mag worden.

Onze huisdieren leven gemiddeld 7 keer sneller dan de mens. De groei tot volwassenheid wordt bij honden en katten in 9 tot 19 maanden voltooid. Bij knaagdieren en konijnen gaat het nog sneller. Het seniorenstadium bedraagt bij honden en katten circa 4 tot 6 jaar. Dit verklaart ook waarom ziekteprocessen zich snel ontwikkelen.

Uw dierenarts zal de gezondheidscontrole dankzij de ervaring snel uit kunnen voeren en indien noodzakelijk verder onderzoek aanbevelen. De bevindingen worden vastgelegd in een gezondheidsverklaring, daarbij worden ook antiparasitaire behandelingen besproken en worden lichaamsgewicht en identificatie gecontroleerd. Zo heeft u in een oogopslag alle gegevens van uw huisdier bij de hand.

Het is ondoenlijk om alle aandoeningen waar naar gespeurd wordt hier op te noemen maar enkele voorbeelden zijn: gebitsaandoeningen,

afwijkingen in lichaamsgewicht, parasieten, aandoeningen van het geslachtsapparaat maar vooral naar de eerste aanwijzingen voor tumoren wordt gekeken. Dit kan variëren van een tumor van de iris bij de kat tot testikel-tumoren bij de reu. Het gezondheidsonderzoek van het oudere dier is een verhaal apart. De dierenarts zal bijvoorbeeld bij een oudere kat meer aandacht richten op verschijnselen die passen bij nierproblemen. Bij een oudere reu is de prostaat een belangrijk onderdeel van het onderzoek en bij de oudere teef bijvoorbeeld weer de melkklieren.

Zeker voor wat betreft het succesvol behandelen van tumoren is een vroege aanpak gewenst. Natuurlijk kijkt uw dierenarts nog naar meer zaken en dat is ook de reden dat Sterkliniek Dierenartsen binnenkort een boekje uitbrengt dat een volledig overzicht geeft van de gezondheidscontrole bij uw dierenarts.

Indien uw dier niet gevaccineerd hoeft te worden dan is nog steeds de gezondheidscontrole een belangrijke reden voor een afspraak, voorkomen is tenslotte beter dan genezen!

WEETJES

Goed nieuws voor suikerzieke patiënten

Sinds kort is er een insulinepen voor gezelschapsdieren beschikbaar gekomen. Hierdoor is de insuline gemakkelijk toe te dienen en wordt de kans op fouten beperkt. Uw dierenarts kan u hierover verder informeren.

Beperking antibioticumgebruik

Sterkliniek Dierenartsen vinden beperking van het antibioticumgebruik zeer belangrijk. Zij volgen dan ook de richtlijnen die hiervoor worden opgesteld. Dit kan betekenen dat uw huisdier niet zonder meer een antibioticumkuur wordt voorgeschreven. Om meer gericht en zorgvuldiger antibioticum te gebruiken kan het zijn dat uw dierenarts een zogenaamd BO (bacteriologisch onderzoek) afneemt. Dit stelt uw dierenarts na laboratoriumonderzoek in staat om meer gericht te behandelen. Een meer gerichte behandeling en beperking van het antibioticumgebruik helpt resistentie voorkomen in belang van mens en dier.

Voeding van de Cavia

Door de recente btw-verhoging is caviavoeding relatief maar liefst 15% duurder dan konijnenvoer. Alhoewel de voeding veel overeenkomsten heeft is er zeker één groot verschil: cavia's kunnen geen vitamine C aanmaken en zijn dus geheel op de voeding aangewezen voor een voldoende opname van vitamine C. Een tekort aan vitamine C heeft ernstige gevolgen. Indien u besluit om uw cavia te voeren met konijnenvoer moet u dagelijks vitamine C bevattende groente en/of fruit bijvoeren om problemen te voorkomen. Beste advies is om aan cavia's een goede kwaliteit caviavoeding te geven.

Wat is epilepsie?

Het woord epilepsie betekent simpel gezegd 'herhaalde aanvallen'. Een aanval wordt veroorzaakt door overmatige elektrische ontlading in de hersenen. De verschijnselen die dan zichtbaar zijn, kunnen variëren van een eenzijdig trillende lip tot ernstigere uitingsvormen zoals bijvoorbeeld een hond die op de grond valt en met het lichaam wilde, schokkende bewegingen maakt.

Epilepsie kan grofweg ingedeeld worden in 2 typen, namelijk de primaire (of idiopathische) en secundaire (of symptomatische) epilepsie. De meeste honden waarbij epilepsie wordt gediagnosticeerd, lijden aan primaire epilepsie. In dit geval is er voor de aanvallen geen aantoonbare oorzaak te vinden. Deze honden zijn verder helemaal gezond en totdat ze de eerste aanval doormaken, kan niemand –eigenaar noch dierenarts– vermoeden dat ze epilepsie hebben.

Bij secundaire epilepsie is er wel een aantoonbare oorzaak voor de aanvallen aanwezig. Aandoeningen zoals hoofdletsel, hersentumoren, lever- of nierproblemen, infecties, vergiftigingen of lage suikerspiegel kunnen dit tweede type van epilepsie veroorzaken.

Fasen van een epileptische aanval

Een klassieke epileptische aanval bestaat meestal uit 3 fasen, waarbij opgemerkt moet worden dat niet bij iedere aanval deze 3 fasen duidelijk zijn te zien.

Fase 1: Veranderingen in het gedrag van de hond voor de aanval (ook wel aura of prodrome genoemd)

Bij de eerste fase van de epileptische aanval kunt u gedragsveranderingen bij de hond waarnemen zoals bijvoorbeeld ijsberen, speekselen, plassen of overgeven. Uw hond kan zich ook onrustig gedragen, meer uw aandacht vragen of meer janken en blaffen. Na verloop van tijd zal u deze signalen van uw hond beter gaan herkennen, waardoor u de komst van een epileptische aanval bij uw hond makkelijker kunt voorspellen.

Fase 2: De daadwerkelijke aanval (ook wel ictus genoemd)

Deze fase uit zich in de daadwerkelijk aanval en wordt dan ook door de meeste mensen geassocieerd met epilepsie. De verschijnselen die de hond laat zien, kan een angstige ervaring zijn, vooral wanneer u niet bekend bent met wat er precies gebeurt. Normaal gesproken begint een aanval met verstijving van de spieren en valt de hond op z'n zij met de poten gestrekt en de kop naar achter gericht. Schokkerige stuiptrekkingen of peddelende bewegingen met de poten –alsof de hond rent– kunnen voorkomen. De hond kan trillen, z'n ontlasting laten lopen, overgeven, kwijlen en maakt vaak blaffende of jankende geluiden. De meeste honden zullen ook sneller en luider adem gaan halen waarbij soms de tong donkerder lijkt te worden.

N.B. Realiseert u zich dat ondanks het feit dat uw hond z'n ogen open heeft, het dier tijdens een aanval van epilepsie bewusteloos is en niet in de gaten heeft wat er gebeurt. Een aanval kan er vervelend uitzien, toch ervaart uw hond geen pijn.

Mijn hond heeft epilepsie... en nu?

Net als mensen kunnen honden ook epilepsie hebben. Het is heel normaal om bang of bezorgd te zijn als uw hond een aanval krijgt, zeker bij de eerste keer. Maar het kan een minder traumatische ervaring worden als u begrijpt wat er gebeurt en als u weet wat u kunt doen om uw hond te helpen.

Een aanval duurt meestal slechts enkele minuten, hoewel dat voor u als toekijkend eigenaar waarschijnlijk gevoelsmatig veel langer lijkt te duren. Het is daarom erg belangrijk om te proberen de tijd op te nemen als uw hond een aanval doormaakt. Dit kan u en uw dierenarts helpen om op tijd in te grijpen met medicijnen die de aanval stoppen.

Fase 3: Veranderingen in het gedrag van de hond na de aanval (ook wel postictale fase genoemd)

Als de aanval over is, kan uw hond een tijd doodstil op de grond blijven liggen voordat hij weer opstaat. Het is normaal dat de meeste honden kleine veranderingen in hun gedrag laten zien die enkele minuten tot enkele dagen aan kunnen houden. Bekende gedragsveranderingen zijn desorientatie, zwabberend lopen, overdreven honger en dorst, geen controle over de blaas, spierzwakte of tijdelijke blindheid.

Diagnose

Honden met primaire epilepsie zijn in de periode tussen de aanvallen gezond en vertonen normaal gedrag. Zeer waarschijnlijk zal uw dierenarts tijdens een klinisch onderzoek in deze periode geen afwijkingen bij uw hond constateren. Om deze reden is de

belangrijkste informatie voor een dierenarts hetgeen wat u hem als eigenaar vertelt. Uw dierenarts zal het volgende willen weten:

- Hoelang de aanval duurde
- Wanneer op de dag de aanval plaatsvond
- Wat uw hond voor gedrag vertoonde voor én na de aanval
- Details van de aanval zelf. Het kan de dierenarts enorm helpen als u in staat bent om van de aanval een video-opname te maken (bijvoorbeeld met uw smartphone).

Neem direct contact op met uw dierenarts als:

- Uw hond z'n eerste aanval heeft
- Uw hond een aanval heeft die langer dan 5 minuten duurt
- Uw hond herhaalde aanvallen kort achter elkaar heeft
- U zich zorgen maakt over de toestand van uw hond in het algemeen

Behandeling en vervolgstappen

Epilepsie is een aandoening waar de hond de rest van zijn leven aan vastzit. Epilepsie is in de meeste gevallen niet te genezen, maar kan bij de meerderheid van de honden dusdanig onder controle gebracht worden dat u en uw hond samen een goed en gelukkig leven kunnen leiden. Er zijn diverse geneesmiddelen beschikbaar voor een levenslange behandeling. Dit zal niet kunnen voorkomen dat uw hond nooit meer een aanval krijgt, maar het kan wel het aantal aanvallen terugbrengen. De juiste behandeling is hond-afhankelijk en daarom kunt u het beste met uw dierenarts overleggen wat de mogelijkheden zijn.

Neem samen met uw dierenarts de touwtjes in handen en krijg epilepsie bij uw hond onder controle!

Meer informatie: www.epilepsyindogs.co.uk

STERKLINIEK
dierenartsen

Colofon

Redactie

Drs. I.E. van Alten, dierenarts

Drs. B.J. Carrière, dierenarts

E-mail: info@sterkliniek.nl

De nieuwsbrief verschijnt 3 keer per jaar en is een uitgave van Sterkliniek Dierenartsen.

Sam Sam

Wij houden ons als Sterkliniek niet alleen bezig met het gezond maken van huisdieren, soms spelen we ook een rol in het herplaatsen van honden of katten. In verreweg de meeste gevallen is dat een zeer dankbaar onderdeel van ons werk. Maar soms komen we onverwachte complicaties tegen.

We werden gebeld door mevrouw Vermeer* dat ze het niet meer zag zitten om verder te gaan met haar prachtige kater Sam. Hij was erg onrustig, plaste in huis, had vaak te dunne ontlasting en leek zodoende ongelukkig. Ze had er al van alles aan gedaan op het gebied van dieet en medicatie. Er was geen herstel in zicht. Uit pure wanhoop wilde ze wel afstand doen van Sam. We namen hem eerste enkele dagen op en in de nieuwe "woonomgeving" was er op zijn dagelijkse gedragingen weinig aan te merken. Zelfs zijn ontlasting was goed. Via-via vonden we al snel een nieuwe eigenares voor Sam: mevrouw Verlinden*,

die op slag dol was op deze grote rode kater. Ze kwam langs op de kliniek, hij klom op haar schoot en begon te spinnen! Dit leek een goede match. Vijf dagen later werd ik gebeld door een geëmotioneerde mevrouw Vermeer, die vertelde dat mevrouw Verlinden haar gebeld had (nummer stond in vaccinatieboekje..) en dat ze geen goed gevoel had bij Sam's nieuwe woonsituatie. Mevrouw Verlinden had haar verteld dat Sam normaal voer kreeg (in plaats van het meegegeven dieet) en samen met andere katten in de kamer zat (in plaats van alleen). Ze hadden afgesproken ergens thee te gaan drinken en dat was ook geen geslaagde ontmoeting geworden: ze wilde Sam toch weer terug. Ik voelde me als uitplaatser verantwoordelijk, maar legde uit dat dit wel een buitengewoon lastige situatie was. Het werd natuurlijk een lastig gesprek met mevrouw Verlinden. Zij wilde wel meewerken,

maar zou Sam alleen afstaan als daar een forse vergoeding tegenover stond. Na moeizame onderhandelingen kwamen we op een schappelijk bedrag uit; ik betaalde zelf het losgeld en nam Sam mee. De dolgelukkige mevrouw Vermeer zei, met een ontspannen kat op schoot: "Zullen we de kosten Sam Sam doen?"

* gebruikte namen zijn niet de echte namen

Drs. L. Kamps, Sterkliniekdierenartsenhillegom.nl

Nieuws van Sterkliniek Dierenartsen

Afgelopen zomer hebben we weer enkele deelnemers definitief mogen verwelkomen zodat nu ook in de plaatsen Breukelen, Lieshout, Groningen, Roden en Sleeuwijk onze organisatie vertegenwoordigd is, Oldenzaal en Emmen volgen ook nog dit kalenderjaar.

Inmiddels is een volgende groep aspiranten gestart die na een gedegen opleiding van ruim 1 jaar op het gebied van kwaliteit hopelijk zullen worden toegevoegd aan onze organisatie. Inmiddels staan in Nederland zo'n 240 dierenartsen en paraveterinair, verdeeld over vele vestigingen, voor u en uw huisdier klaar. Allen worden verplicht nageschoold en daarmee lopen we ruim voor op de beroepsgroep.

Ander voorbeeld van onze kwaliteit? Onze apparatuur wordt verplicht onderhouden en geijkt, op deze manier zijn werking en uitslagen betrouwbaar. Tenslotte bepalen bijvoorbeeld laboratoriumuitslagen soms over leven en dood.

Proteq Dier & Zorg Verzekering, **de beste zorg voor uw hond of kat**

Verzeker uw hond of kat van de beste medische zorg met de Proteq Dier & Zorg Verzekering

De Proteq Dier & Zorg Verzekering is dé ongeval- en ziektekostenverzekering voor honden en katten.

Bereken uw premie op www.sterkliniek.nl

Proteq
Dier&Zorg

verzekerd met SNS REAAL